PARTICULARITĂŢI SINTACTICO-SEMANTICE ALE VERBULUI *A PĂREA*

ROXANA-MAGDALENA DINCĂ
Doctorandă, Facultatea de Litere,
Universitatea din Bucureşti

1. Argument

Verbul *a părea* este unul dintre cele mai complexe verbe din limba română atât din punct de vedere sintactic, cât şi din punct de vedere semantic. Analizând tipurile de construcţii cu verbul *a părea* şi valorile semantice asociate fiecărui tip de ocurenţă, se remarcă faptul că acest verb este definit de „polifuncţionalitate".

Astfel, el poate fi încadrat în sfera verbelor modale ([+ operator modal]); aparţine clasei verbelor copulative, fiind un operator copulativ prin reorganizare şi recategorizare; din punct de vedere sintactic, verbul *a părea* poate fi ocurent în construcţii cu deplasare de constituent (sau grup sintactic) din subordonată în propoziţia regentă ([+ verb de tip „ridicare"]); din punct de vedere semantic, este şi un marcator modal evidenţial ([+ verb evidenţial]), indicând sursele cunoaşterii conţinutului propoziţional.

În această lucrare, vom stabili particularităţile de construcţie ale verbului *a părea* cu referire la fiecare tip de încadrare sintactico-semantică, pe baza unui corpus minimal de limbă română veche.

2. Verbul *a părea* – descriere preliminară

Verbul *a părea* face parte din categoria semiauxiliarelor modale din limba română, fiind încadrat semantic în clasa verbelor care exprimă ideea de aparenţă în percepţie.

Din punct de vedere sintactic, *a părea* este ocurent în tipare sintactice diverse, cu oscilaţii în ceea ce priveşte posibilităţile combinatorii.

Din punct de vedere semantic, de regulă, verbe modale au un sens care le include în sfera modalităţii prin semele:

a părea [+ cognitiv, + percepţie/aparenţă]
a putea [+ cognitiv, + posibil]
a trebui [+ deontic, + prescriptiv]

În cazul lui *a părea*, trăsăturile [+ cognitiv], [+ percepţie/aparenţă] definesc gradul de certitudine pe care îl are locutorul în legătură cu realitatea stării de lucruri descrise în enunţ. *A părea* reprezintă, astfel, marca modalităţii epistemice şi a evidenţialităţii. Definiţia supraordonată a acestui modalizator verbal epistemic este categoria semantică, mai generală, care se referă la caracterul factiv al unei propoziţii modalizate: *a părea* nu presupune nici adevărul, nici falsul unui conţinut propoziţional, fiind nonfactiv.

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

În GALR, verbul *a părea* este încadrat în sfera verbelor copulative (2008: 285), dar şi în clasa verbelor modale (2008: 711), fiind un marcator al modalităţii epistemice şi un verb evidenţial.

3. *A părea* – în limba română veche

Pe baza unui corpus de limbă română veche, am urmărit ocurenţele verbului *a părea* în texte din secolul al XVI-lea, din secolul al XVII-lea şi din secolul al XVIII-lea. Perspectiva diacronică în analiza statutului verbului *a părea* urmăreşte să sublinieze diferenţele şi / sau asemănările sintactico-semantice dintre limba română veche şi limba română actuală.

În analiză, am urmărit, într-o primă etapă, două tipuri de structuri în funcţie de constituenţa imediată:

A. construcţii cu verbul *a (i se) părea* + complement propoziţional *(că, să);*

B. construcţii cu verbul *a (i se) părea* + adjectiv / substantiv / infinitiv etc.;

Se poate remarca faptul că, sub aspect sintactic, urmărindu-se posibilităţile combinatorii, *a părea* cunoaşte în limba veche o varietate de construcţii, care se reflectă şi în analiza exemplelor din limba actuală.

3.1. Am inventariat în total 203 construcţii în care este ocurent *a părea*, repartizate astfel:

construcţii cu verbul *a părea* + adjectiv/substantiv/infinitiv etc.	**74**
construcţii cu verbul *a părea* + complement propoziţional *(că, să)*	**129**

Tabelul 1

Aşadar, a *părea* reflexiv sau nereflexiv poate fi urmat de un infinitiv, de un conjunctiv sau de o propoziţie:

(1) *Veni-va vreamea sau ceasul cum toţi cine vor ucide pre voi* ***pare-le lor*** *a face slujbă lu Dumnezeu.* (Coresi, *Tâlcul*, 231)

(2) *... ce însăşu aceasta adeveriti den elu* ***pare-mi-se*** *şi alţii să se sfătuiască...* (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 172, 30)

(3) *Şi cu nedereptu se protiviia ei, că* ***le părea loru*** *că sparge leagea şi calcă Sâmbăta*. (Coresi, *Carte cu învăţătură*,147, 17)

Am observat frecvenţa mare a construcţiilor: *a părea* + *că* + indicativ (119 ocurenţe), faţă de construcţiile cu *a părea* + conjunctiv, *să*, (6 ocurenţe); apar şi construcţii *a părea* + *cum că / căce* (4 ocurenţe):

(4) ***Noauă ne pare*** *că n-are vină, că l-au prinsu cine-au fost vornic atunce, anume Cozma*. (Scrisoare, CII)

(5) ***Mie mi să pare*** *să-l fie zis şi noao să-l ascultăm, de vreme ce ne ţinem creştini şi ucenici ai lui Hristos*. (Ivireanul, *Opere*, 79)

(6) *Însă* ***mie mi să pare*** *cum că mulţi (din cei ce ascultă) pot să răspunză la cîte am zis pînă acum*". (Ivireanul, *Opere*,161)

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

(7) *Să nu **vă pare voao**, fraţiloru, căce nu le-au folositu bunătăţile loru*. (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 49, 13)

De asemenea, *a (i se) părea* poate fi urmat de un adjectiv (8), de un grup nominal (9), de un grup prepoziţional (10) sau de o structură comparativă (11):

(8) *Aşa şi voi, pomenindu-vă într-acéste fapte şi lucruri şi nefiind cineva să vă înveţe, cu adevărat **vă par** amar acum vorbele méle, nefiind obicinuiţi cu dînsele*. (Ivireanul, *Opere*,104)
(9) ***Să nu vă pară** lucru de minune căci am zis pentru apostoli cum că au avut puţină credinţă...* (Ivireanul, *Opere*, 179)
(10) *Ce **se pare voao** de Hristosu? Al cui fiiu iaste?* (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 208, 24)
(11) *Cu aceasta nădeajde viiază inimile noastre, cum alalte toate lucrurile lumiei de către cest lucru **pare-me** ca fumul şi ca umbra*. (Coresi, *Tâlcul*, 42)

În interiorul celor două construcţii de mai sus (A şi B), se desprind şi alte particularităţi structurale:

Perioada	**Structuri cu ridicarea SUB**	**Structuri impersonale**	
		Reflexiv + Dativ	Nereflexiv + Dativ
Limba română veche	**5**	**110**	**88**

Tabelul 2

(i) Se observă oscilaţii între construcţiile reflexive şi cele nereflexive:

(12) *Aşa şi voi, pomenindu-vă într-acéste fapte şi lucruri şi nefiind cineva să vă înveţe, cu adevărat **vă par** amar acum vorbele méle, nefiind obicinuiţi cu dînsele*. (Ivireanul, *Opere*,104) → *a părea* + dativ experimentator, în structură nereflexivă;
(13) *Ce **se pare voao** de Hristosu? Al cui fiiu iaste?* (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 208, 24) → *a părea* + dativ experimentator, în structură reflexiv-impersonală;

(ii) În limba română veche se remarcă prezenţa generală a structurilor cu verbul *a părea*, însoţit de dativul experimentator:

(14) *Ce încă trebuim mărturii? Adecă acmu auzit hulele lui: ce **se voao pare**?* (Coresi, *Tâlcul*, 207)

(iii) Structurile impersonale sunt mai frecvente în limba română veche decât structurile cu subiectul ridicat (vezi tabelul 2):

(15) *Iar un paşă au dzis veziriului că huietul **să pare** că să duce, nu vine*. (Neculce, *Let*., 235)

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

Amintind de proprietatea sintactică a verbului *a părea* de „ridicare”, putem sublinia statutul său de verb copulativ[1]. Verbul *a părea* funcţionează ca operator modal, dar, prin elipsa operatorului copulativ, ajunge să se recategorizeze şi să fie simultan un operator modal şi copulativ[2].

Să luăm un alt exemplu din limba veche:

(16) *„Aceste cuvinte ale lui David... mi să par [că sunt]* ***întunecate şi nepricepute***” (Ivireanul, *Opere*, 205)

Proprietatea strâns legată de fenomenul de recategorizare a operatorului modal prin elipsa verbului copulativ este „ridicare”.

Se poate spune că, înainte de elipsa operatorului copulativ *a fi*, se produce reorganizarea sintactică din structuri cu un complement propoziţional în structuri copulative cu un adjectiv sau substantiv. Aşadar, să presupunem că structura primară este:

Structura primară	*(Îmi) pare* ***că aceste cuvinte sunt întunecate şi nepricepute*****.** ↓	*(Mi) se pare* ***că aceste cuvinte sunt întunecate şi nepricepute*****.** ↓
Etapa 1: ridicarea subiectului	***Aceste cuvinte*** *(îmi) par a fi/să fie/că sunt* ***întunecate şi nepricepute*****.** ↓	***Aceste cuvinte*** *(mi) se par a fi /să fie/că sunt* ***întunecate şi nepricepute*****.** ↓
Etapa 2: elipsa operatorului copulativ *a fi*	***Aceste cuvinte*** *(îmi) par* ***întunecate şi nepricepute*****.**	***Aceste cuvinte*** *(mi) se par* ***întunecate şi nepricepute*****.**

Tabelul 3

Verbul *a părea* este interpretat ca un modal recategorizat drept copulativ atât prin reorganizarea structurilor bipropoziţionale, prin ridicarea subiectului, cât şi prin elipsa operatorului copulativ.

Din această perspectivă am avansat ideea că, pentru verbul *a părea*, unul dintre „efectele” fenomenului sintactic de ridicare poate fi tocmai calitatea sa de verb copulativ. Un argument în susţinerea acestei idei este şi analiza diacronică a exemplelor din limba veche, unde structurile impersonale (de tipul *a părea* + complement propoziţional – *că, să*) sunt mai numeroase decât cele cu ridicarea subiectului.

[1] În ceea ce priveşte verbul *a părea* şi încadrarea lui în clasa verbelor copulative, este necesară o distincţie teoretică: unele verbe sunt matricial copulative (*a fi, a deveni, a însemna, a se face, a ieşi, a rămâne*), iar altele devin operatori copulativi prin reorganizare şi recategorizare (*a părea, a ajunge*) GALR (2008: 316).

[2] Sub aspectul reorganizării sintactice, prin suprimarea unor operatori intermediari, şi, implicit, a recategorizării, verbul *a părea* a fost interpretat ca făcând parte din structuri asemănătoare cu structurile cu predicativ suplimentar. Se deosebesc însă de structurile cu predicativ suplimentar prin natura lor de operatori în predicate complexe.

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

(iv) O altă structură interesantă este şi combinaţia lui *a părea* cu adverbele *bine / rău*, formând structura indisociabilă apreciativă*: a-i părea bine / rău:*

(17) *Acii, în pripă ne ispoveduim şi ne cuminecăm şi aci în pripă, iarăş ne apucăm de păcatele céle obicinuite şi atîta ne bucurăm de iale şi şi* ***ne pare bine****, căci le facem ca cînd am cîştiga mare bogăţie şi mare bunătate şi ne lăudăm într-însele după cum zice David*. (Ivireanul, *Opere*, 95)

(18) *Rogu-mă voao, derepţiloru şi curaţiloru,* ***nu vă pare rău*** *de spăseniia greşiţiloru, ce mai vârtosu vă bucuraţi şi vă veseliţi cu nuşii*. (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 32, 19)

De la folosirea copulativă cu experimentatorul în dativ s-au fixat expresiile folosite cu verbul *a părea*: *a-i părea bine / rău.* Acestea pot fi considerate expresii verbale cu sens lexical apreciativ.

(v) De asemenea, în câteva exemple analizate am întâlnit şi structuri în care *a (i se) părea* este urmat de un argument în acuzativ:

(19) *Nu ştiu ce* ***i-au părut*** *pre dînsul şi dentr-alte seamne mai denainte şi den fapta aceasta cu surguciul, i-au tăiat capul în Roman, dzicînd că...* (Costin, *Let.*, 168)

(20) *...şi pre eluşi* ***se pare*** *că e prea mândru şi înţeleptu* (Coresi, *Carte cu învăţătură*,15,14)

(21) *cine vine amu la pocaanie, să nu ceară împărăţiia ceriului, nice* ***să i se pare*** *pre elu că e destoinicu vietiei de veci...* (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 29, 12)

(22) *Că împreună şi arătă că întru leage* ***părea-i*** *pre sineşu că e desăvârşitu...* (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 292, 6)

În aceste construcţii, verbul *a (i se) părea* selectează un complement în acuzativ, exprimat prin pronume *(dânsul, eluşi, elu, sineşu),* precedat de prepoziţia *pre*, ceea ce ar însemna că *a (i se) părea* selectează structuri tranzitive; deşi ar fi o observaţie de structură sintactică foarte interesantă, nu am întâlnit decât patru exemple de acest tip.

3.2. În ceea ce priveşte evoluţia sensului verbului *a părea*, se poate observa faptul că sensul care primează în majoritatea construcţiilor sintactice în limba română veche este dat de semele [+ reflecţie, + opinie]: „a avea impresia", „a crede", „a avea o părere". Sensul de *a părea* [+ opinie] este explicat, la nivel sintactic, prin prezenţa Dativului Experimentator.

(23) *Ce se* ***voao*** *pare de Hristos?* (Coresi, *Tâlcul*, 103)

Există unele exemple, în care imaginile vizuale (24) şi auditive (25) definesc verbul *a părea* şi prin semele [+ aparenţă, + percepţie directă], dar tot pe un fond inferenţial [+ cognitiv]:

(24) *Cu aceasta nădeajde viiază inimile noastre, cum alalte toate lucrurile lumiei de către cest lucru* ***pare-me*** *ca fumul şi ca umbra*. (Coresi, *Tâlcul*, 42)

(25) *Iar un paşă au dzis veziriului că huietul* ***să pare*** *că să duce, nu vine*. (Neculce, *Let.*, 235)

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

În exemplul (24) *a părea* este însoţit de structura comparativă „ca fumul şi ca umbra”, iar sensul verbului este acela de „a da impresia”, fiind implicată ideea unei percepţii directe; în exemplul (25) apare o percepţie auditivă prin utilizarea cuvântului „huietul”. Se păstrează însă un fond inferenţial, aceste exemple nefiind caracterizate printr-o valoare clar perceptivă.

4. Structuri sintactice – asocieri semantice

Analiza structurilor sintactice subliniază caracterul eterogen al construcţiilor sintactice în care este ocurent verbul *a părea.* Pornind de la acestea, putem detaşa câteva particularităţi semantice asociate ideii de modalitate epistemică şi de evidenţialitate.

Bybee (1985: 184) dă o definiţie în sens larg a evidenţialelor pe care le defineşte „ca marcatori care indică ceva despre sursa informaţiei în enunţ”. Definiţia lui Chafe (1986: 262) uneşte calificările evidenţiale şi epistemice sub acelaşi termen al evidenţialităţii, incluzând mărci ale inferenţei: ca *eu cred, eu presupun că...*, expresii inductive ca *parcă, cică, evident*, mărci ale percepţiei : *Am văzut-o/auzit-o/simţit-o/ venind*, mărci ale relatării sau citării: *se pare că, se spune, se prespune* etc.

Pentru limba română, Zafiu (2008: 707) analizează modalitatea epistemică propriu-zisă şi evidenţialitatea ca forme interdependente ale modalităţii epistemice (cognitive).

În analiza verbului *a părea* ca marcă a modalităţii epistemice şi ca evidenţial, am urmat această perspectivă a dublei valori interdependente, întrucât tocmai valorile analizate ale acestui verb conduc la existenţa unui fond comun cognitiv al nonfactivului.

Verbul *a părea* îşi construieşte semnificaţia pe baza acestei duble scheme, având atât o valoare evidenţială, „pentru că indică o cunoaştere dedusă din percepţia directă, din aparenţe, sau o deducţie prin analogie, cât şi valoarea unei judecăţi epistemice propriu-zise, cu valori pe o scară foarte largă, de la ireal la probabil” (Zafiu 2008: 711). Această schemă dublă este susţinută prin diverse tipare de construcţie în limba română contemporană.

4.1. În sfera sursei informaţiei conţinutului propoziţional se desprind trei valori: *percepţie, inferenţă* şi *relatare*[1]. Există, pe de-o parte, informaţii directe – care au la bază percepţii vizuale, auditive, informaţii senzoriale, în general şi, pe de altă parte, informaţii indirecte (care se împart la rândul lor în: informaţii preluate – la „a doua sau a treia mână” sau din folclor – şi enunţuri inferenţiale – pe baza unor raţionamente, a unor premise sau probe.

Pentru limba română veche, valoare evidenţială foarte des marcată este aceea a *inferenţei*, prin prezenţa Dativului Experimentator:

(26) ***Părea-le*** *unceniciloru* ***că****, căce mearge elu în Ierusălimu, pentru împărăţia mearge, a se împărăţi împărăţiei depre pământu.* (Coresi, *Carte cu învăţătură*, 89, 22)

Valoare *perceptivă* nu este reprezentată în limba română veche, cele câteva imagini vizuale şi auditive fiind asociate mai degrabă cu fondul cognitiv, [+ inferenţă], decât cu cel al percepţiei directe:

(27) *Iar un paşă au dzis veziriului că <u>huietul</u>* ***să pare*** *<u>că</u> să duce, nu vine*. (Neculce, *Let*., 235)

[1] Sintetizate pe baza clasificării facute de Willett (în Cornillie 2007: 19).

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

Relatarea, informaţia preluată de la alţii, nu apare în construcţiile inventariate din limba română veche.

4.2. Dacă în limba română veche sensul predominant al verbului *a părea*, în majoritatea construcţiilor sintactice, este cel dat de semele [+ reflecţie, + opinie]: „a avea impresia", „a crede", „a avea o părere"[1], marcând o *inferenţă* (26), în limba română actuală apar şi alte valori semantice (28 a, b, c, d):

(28) a. ***Pare că*** *s-au schimbat multe în analiza ta. /* ***Pare să*** *se fi schimbat multe în analiza ta.* (exprimarea incertitudinii unei impresii directe)
b. ***Se pare că*** *Ion vine mâine / Ion* ***se pare că*** *vine mâine. /* ***Se pare că*** *a venit.* (marca relatării sau citării, un enunţ foarte probabil, dar neasumat de locutor; o „informaţie preluată", exprimată printr-o construcţie reflexiv impersonală fără a marca experimentatorul)
c. ***Mi se pare că*** *mâine va veni Maria* (valoare inferenţială, o prelucrare subiectivă a informaţiei printr-o construcţie reflexiv-impersonală, cu experimentatorul exprimat prin Dativ)
d. *Maria* ***pare că*** *este bolnavă / Maria* ***pare să*** *fie bolnavă/ Maria* ***pare*** *bolnavă*. (evidenţial al percepţiei, cu *a părea* nereflexiv, construit şi cu subiect dislocat; aceste enunţuri sunt interpretabile ca fiind bazate pe percepţia directă a locutorului).

Aşadar, marcarea reprezentativă a inferenţei, în cazul verbului *a părea*, este folosirea construcţiei impersonale sau reflexiv impersonale, cu experimentatorul exprimat prin dativ (***(î)mi (se) pare că*** ...). Aceasta este o particularitate de construcţie pe care am întâlnit-o şi în limba română veche. Inferenţa mai poate fi marcată şi prin *a părea* fără experimentator, care în anumite contexte semnalează o inferenţă.

(29) *Rihanna* ***pare*** *că se scufundă din ce în ce mai tare, iar asta o arată şi mesajele pe care diva le postează pe contul său de Twitter*. (www.antena3.ro)

De asemenea, diferenţa dintre inferenţa exprimată prin folosirea construcţiei impersonale sau reflexiv impersonale, cu experimentatorul exprimat prin dativ, şi folosirea verbului a părea în contexte fără experimentator este dată de gradul de subiectivitate exprimat: mai puternic prin folosirea experimentatorului în dativ.

Tot în sfera informaţiilor indirecte, pe lângă inferenţe, *a părea* marchează şi relatarea sau citarea informaţiilor preluate de la alţii. *A părea* singur nu poate marca relatarea, ci el este însoţit de o marcă specifică *(se)*, subliniind detaşarea şi neasumarea informaţiei enunţate:

(30) *Un om a ajuns la spital în stare gravă după ce a intrat aproape complet cu maşina sub un tir pe centura Bucureştiului.* ***Se pare că*** *bărbatul a pierdut controlul volanului după ce a derapat pe gheaţă...* (www.antena3)

[1] Sensul de *a părea* [+ opinie] este explicat, la nivel sintactic, prin prezenţa Dativului Experimentator.

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

În ceea ce priveşte informaţiile directe, acestea sunt exprimate prin marcarea percepţiilor directe (care pot fi vizuale, auditive etc.). În aceste situaţii, enunţurile se construiesc cu a părea nereflexiv şi cu ridicarea subiectului:

(31) *Sub zăpadă, **Ploieştiul** pare **un oraş** mai frumos şi curat* (6 februarie 2012, *Adevărul*) → este exprimată o valoare evidenţială perceptivă (generală, care poate fi împărtăşită şi alţii) prin tensiunea a două planuri (*Ploieştul* în esenţă şi *Ploieştiul*, „sub zăpadă", în aparenţă).

Valoarea evidenţială perceptivă a verbului *a părea* este asociată de cele mai multe ori cu prezenţa, în subsidiar, a unor imagini perceptuale vizuale, auditive etc.

Spre deosebire de limba română veche, în limba română actuală sunt bine reprezentate şi celelalte valori evidenţiale prin anumite mărci specifice: folosirea impersonalului reflexiv *se*, pentru valoarea citaţională, respectiv, ridicarea subiectului, în cazul exprimării percepţiei directe.

5. Concluzii şi perspective

A părea este un verb complex, polifuncţionalitatea sa fiind definită prin: [+ copulativ]; [+ verb de tip „ridicare"]; [+ operator modal] / [+ evidenţial].

De asemenea, *a părea* cunoaşte în limba veche o varietate de construcţii, care se reflectă şi în analiza exemplelor din limba actuală. În limba română veche, *a părea* este frecvent întâlnit în construcţii urmate de propoziţii introduse prin complemetizatorul *că*. Structurile impersonale sunt mai numeroase decât cele cu subiectul ridicat, iar în interiorul structurilor impersonale cele cu *reflexiv + Dativ* sunt predominante.

Din punct de vedere sintactic, efectul „ridicării" este reprezentat de construcţiile copulative, prin elipsa verbului *a fi*, prin recategorizare şi reorganizare.

Din punct de vedere semantic, verbul *a părea* în limba română veche este definit prin proeminenţa inferenţei, dată de semul [+ *opinie*].

Alte structuri predominante: *a-i părea bine / rău*, structurile cu Dativul Experimentator de persoana I, singular, dar şi cu celelalte persoane, indicând sursa impresiei.

Cele câteva exemple din limba română contemporană arată faptul că, spre deosebire de limba veche, în limba română contemporană sunt reprezentate toate cele trei valori evidenţiale. Acest fapt se poate explica prin proeminenţa sensului verbului *a părea* cu dativul experimentator („a avea impresia, a crede") în limba veche, dar poate avea şi o explicaţie externă, care ţine de tipul de texte alese pentru corpus. Acest ultim argument va constitui testul pentru o cercetare ulterioară în evidenţierea clară a valorilor verbului *a părea*.

În continuarea analizei acestui verb este necesară şi abordarea unei noi perspective în analiză, cea semantic-cognitivă, pe fondul asocierii sferei conceptuale a acestui verb cu schema cognitivă a verbelor de percepţiei în general.

De asemenea, este interesant de urmărit şi tiparul sintactic Predicat + Complementizator care este bine reprezentat în limba română prin adverbele de tipul *parcă, cică, crecă / crică, mătincă / mătencă* (analiza diacronică care poate urmări evoluţia dezvoltării unui astfel de tipar sintactic în limba română: *VerbC;* cercetarea fenomenului *PareC* sau *ZiceC* în alte limbi).

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

SURSE

Secolul al XVI-lea:

Documente şi însemnări româneşti din secolul al XVI-lea, Text stabilit şi indice de Gheorghe Chivu, Magdalena Georgescu, Magdalena Ioniţă, Alexandru Mareş şi Alexandra Roman-Moraru, Introducere de Alexandru Mareş, Bucureşti, Editura Academiei, 1979 (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Diaconul Coresi, *Tâlcul Evangheliei*, Braşov, 1564 (sau 1567) (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Diaconul Coresi, *Carte cu învăţătură*, 1581, publicată de Sextil Puşcariu şi Alexie Procopovici, vol. I, Bucureşti, Atelierele Grafice Socec & Co,1914.

Secolul al XVII-lea:

Costin, M., *Letopiseţul Ţării Moldovei de la Aaron Vodă Încoace* (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Ureche, Gr., *Letopiseţul Ţării Moldovei*, Ediţie îngrijită, studiu introductiv, indice şi glosar de P. P. Panaitescu, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, Bucureşti, 1955 (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Varlaam, *Răspunsul împotriva catehismului calvinesc* (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Iorga, N., *Studii şi documente cu privire la istoria românilor*, Vol. VI, *Cărţi domneşti, zapise şi răvaşe*, Partea a II-a, Editura Ministeriului de Instrucţie, Bucureşti (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Secolul al XVIII-lea

Neculce, I., *Letopiseţul Ţării Moldovei şi O samă de cuvinte*, Text stabilit, glosar, indice şi studiu introductiv, de Iorgu Iordan. Ediţia a II-a revăzută, Bucureşti, 1959, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti" al Academiei Române).

Ivireanul, Antim, *Opere*. Ediţie critică şi studiu introductiv de Gabriel Ştrempel, Bucureşti, 1972, Editura Minerva. (în corpusul electronic elaborat de Institutul de Lingvistică Al. Rosetti – Iorgu Iordan al Academiei Române).

Surse actuale

www.antena3.ro

http://www.antena3.ro/auto/pe-sosea-ca- la-patinoar-un-barbat-era-sa-moara-dupa-ce-a-derapat-si-a-intrat-cu-masina-intr- un-tir-153862.html

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Bourdin, P., 1989, „*Sembler* et *paraître*, ou les deux visages de l'apparence", *Semantikos*, 10/1-2, 45-68.

Bybee, Joan L., 1985, *Morphology: A Study of the Relation between Meaning and Form.* Amsterdam: John Benjamins.

Chafe, W., 1986, „Evidentiality in English conversation and academic writing", în: Wallace Chafe & Johanna Nichols (eds.), *Evidentiality: The linguistic coding of epistemology*, Norwood, New Jersey: Ablex Publishing Corporation, 261-272.

Cornillie, B., 2007, *Evidentiality and Epistemic Modality in Spanish (Semi-)Auxiliaries. Applications of Cognitive Linguistics*, Mouton de Gruyter, Berlin New York.

GALR = V. Guţu-Romalo (coord.), *Gramatica limbii române*, Vol. I-II, Bucureşti, Editura Academiei Române.

Holmlander, D., 2004, *Constructions with the raising verb* parecer *in Spanish*, C-level essay in general linguistics, Lund University, Department of Linguistics.

Pană-Dindelegan, G., 1968, „Regimul sintactic al verbelor în limba română veche", *Studii şi cercetări lingvistice*, XIX, 3, p. 265-296.

Yamamura, H., Hiroko, O., 2007, „La percepción y el fenómeno lingüístico – en torno al verbo *parecer*", *Lingüística Hispánica*, 30, p. 87-106.

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)

Zafiu, R., 2008, „Modalizarea”, în: GALR, II, *Enunţul*, Bucureşti, Editura Academiei Române, p. 673-697.

SYNTACTIC AND SEMANTIC PARTICULARITIES OF THE ROMANIAN VERB *A PĂREA* ‘TO SEEM’

(*Abstract*)

This work aims to provide the analysis of the Romanian verb *a părea* ‘to seem’, from the perspective of its polyfunctionality. This characteristic is defined by its syntactic features in concordance with the semantic values associated to the syntactic constructions. Describing the particularities of the verb *a părea* from a diachronic point of view (the analysis of certain historical syntactic contexts), we conclude that this verb has the following features: [+ copula], [+ raising verb], [+ modal verb] / [+ evidential verb].

BDD-V890 © 2012 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 17:11:55 UTC)